Posudek bakalářské práce Karla Höfera *„Vliv voleb a volebních systémů na rozpad SFRJ"*

Autor: Jiří Koubek

Práci Karla Höfera jistě nelze upřít značnou důkladnost zpracování, což se promítá i do mimořádného rozsahu – nikoli však nutně ve všech aspektech pozitivně.

Zdá se, že pod názvem a slibně vyhlížejícím tématem (vliv volebních systémů a voleb na rozpad SFRJ) se ve skutečnosti skrývá velmi obšírný, převážně historizující popis okolností krize 80. let, zhroucení i násilného vyústění rozpadu SFRJ, a to se vším všudy.

Autor také věnuje značnou pozornost metodologické a konceptuální přípravě, což si jistě na jednu stranu zaslouží pochválení, na druhou to však vyvolává otázky míry a – v některých případech – relevance těchto „předpřípravných" kapitol. V jistých pasážích práce skoro působí dojmem, jako by chtěla suplovat některou z českých politologických učebnic či přehledů. Podává totiž stejně zkratkovité a nutně jen povrchně zpracované exkurzy na téma relevance stran či štěpení (bylo by možno řešit odkazem), atd.

Samotné jádro tématu je situováno na cca 30 stranách více než 100stránkové práce, čímž nechci nikterak popřít žádoucnost např. přiměřeně pojatého historického úvodu nastiňujícího výchozí podmínky jugoslávské tranzice či teoretického nastínění problematiky volebních systémů.

Přitom například úvodní podkapitolka zakladatelské volby (str. 27) by si naopak zasloužila důkladnější zpracování a detailnější rozvedení. Například otázka volebního kalendáře a načasování voleb na různých úrovních je právě pro SFRJ stěžejní.

Také uvnitř vlastního jádra práce – tedy vlivu volebních systémů a voleb na rozpad státu – poněkud postrádám některé klíčové otázky. Chybí mi například rozbor okolností „institucionálních voleb" v Chorvatsku a Slovinsku. Proč Slovinsko zvolilo proporční systém, a to (dle autora) víceméně konsenzuálně? Proč zvolilo přímou volbu hlavy státu? Proč chorvatská volba vypadala jinak? Jak doboví aktéři argumentovali? Autor se dívá spíš duvergerovským směrem, tedy na účinky volebních systémů, což je jistě perspektiva legitimní, leč (nejen) v kontextu fluidních systémů v tranzici navýsost ošidná.

Jinými slovy, pro budoucí zpracovávání tématu bych doporučoval jeho důkladné vymezení, skutečné zúžení a současně ponoření do větší hloubky a k některým podstatným otázkám.

Jen drobná terminologická výhrada se vztahuje k označení aktérů tranzice na straně 27. Formulace „vládnoucí reformátoři a radikálové" mi přijde ne zcela šťastná v tom směru, že v politologii je na režimní straně vedle reformátorů spíše etablován pojem hard-liners (česky případně stoupenci tvrdé linie, jestřábi, apod.), jelikož termín „radikálové" je spíše vyhrazen pro označení krajního křídla opozice (tedy vedle umírněných).

Větší pozornost by bylo třeba věnovat i anglické anotaci – v poslední větě chybí část slovesa, obrat „reduction for" je chybný, apod.

Vcelku ale mé výhrady nejsou zásadního rázu, takže doporučuji hodnocení výborně nebo velmi dobře dle průběhu obhajoby.

Jiří Koubek

V Praze dne 6. 9. 2010